

НЕСТАНДАРТНІ ФОРМИ РОБОТИ НА УРОКАХ ХІМІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ШКОЛЯРІВ

Кравченко Л. В.

Гадяцький ліцей № 3 імені Івана Виговського Гадяцької міської ради

На сьогодні головний акцент в освітньому процесі повинен зміщуватися на формування особистості в контексті загальнонародської культури [1]. Переконана, що важливим завданням сучасного вчителя є формування у здобувачів освіти ключових компетентностей, розширення їхнього соціального досвіду, формування певних знань та вмінь.

Хімія як один із предметів природничого циклу, має величезний потенціал для навчання та розвитку особистості. Використання нестандартних інноваційних форм роботи на уроках хімії дозволяє стимулювати дослідницьку діяльність, розвивати комунікативні навички здобувачів освіти, забезпечувати системність знань з хімії [3].

У ході вивчення нової теми доцільно використовувати QR-коди (або ж квести з QR-кодами). Адже це дозволяє учням миттєво отримати доступ до будь-якої інформації з мережі Інтернет за допомогою смартфонів. У той же час школярі з легкістю отримують доступ та опрацьовують новий матеріал у великому об'ємі, аналізують його та складають карту розуму за даною темою чи питанням.

На мій погляд, упровадження різноманітних ігрових прийомів на уроках хімії допомагають спростити новий матеріал, зробити його доступнішим та цікавішим. Однак проводити ігри слід систематично. Так, у ході вивчення хімії в 7 класі доцільно практикувати ігрові ситуації, поступово ускладнювати їх та урізноманітнювати. У ході вивчення органічної хімії у 10 класі досить ефективним є упровадження ігор типу «Хімічне доміно», «Хімічний годинник», «Хімічні трикутники», різноманітних вебквестів. На мій погляд, таке інтерактивне навчання хімії спонукає школярів логічно мислити, розуміти сутність речей, вміти шукати та знаходити необхідну інформацію, взаємодіяти та комунікувати в групі. До того ж це впливає на свідомість учнів, їх почуття, волю [1]. Саме під час виконання таких завдань здобувачі освіти зацікавлені, намагаються застосовувати стратегії дослідження, ставлять запитання та намагаються шукати на них відповіді. Варто відзначити, що правильно підібрані інтерактивні вправи на уроці хімії сприяють розвитку вмінь нести відповідальність за власне навчання. При цьому юні хіміки намагаються проводити власні дослідження з ужиткової хімії, а не пасивно відтворювати відомості. Надзвичайно важливим є й те, що у ході уроку здобувачі освіти активно співпрацюють з іншими учнями групи, а отже вчаться уважно слухати одне одного, спілкуватися ввічливо, впевнено висловлювати свою думку та аргументовано відстоювати її, робити власний внесок у загальне рішення команди. Робота дітей в парах сприяє створенню можливості вільно висловлювати свої думки, зібрати та систематизувати якомога більше ідей щодо поставлено питання чи проблеми протягом короткого періоду. Під час гри школярі мають можливість обміркувати, обмінятися ідеями, записати та озвучити свої варіанти відповідей.

У ході вивчення тем «Основні класи неорганічних сполук», «Хімічні реакції», «Ступінь окиснення елементів» у 8 класі доцільно проводити ігри «Вподобайка», «Хімічні шашки», «Хімічні соти». У своїй роботі хначну увагу приділяю розвитку комунікативних компетентностей школярів. Тож на своїх уроках намагаюся упроваджувати інноваційні технології, які сприяють розвитку критичного мислення, підвищенню комунікативних

навичок, поєдную інтерактивні форми роботи з ігровими, проєктний та дослідницький методи роботи. Все це дозволяє урізноманітнити уроки хімії, зробити їх цікавими та корисними для здобувачів освіти.

Варто відзначити, що для учнів 7 класу наявність на уроці елементів гри є вкрай важливим. Адже їхні вікові особливості вказують на те, що гра все ще лишається для школярів основним способом комунікації, способом отримання нової інформації [3].

Переконана, що дослідницька діяльність – це одна із дієвих форм процесу пізнання. Саме така форма роботи на уроках хімії у 7-11 класах сприяє формуванню у школярів практичних навичок, розвитку самостійності, логічного та аналітичного мислення, виникає неабияка зацікавленість предметом.

Варто зазначити, що в умовах дистанційного навчання досить дієвою формою роботи є навчальний проєкт [2].

В умовах дистанційного навчання досить ефективним є використання віртуального хімічного експерименту mozaWeb. Недивлячись на те, що це платний ресурс, маємо змогу безкоштовно зареєструватися та відкривати до п'яти інтерактивних елементів на тиждень. Варто відзначити той факт, що у військовий час використання цієї платформи для українських школярів є безкоштовним. У своїй діяльності використовую вправи на mozaWeb з теми “Хімічний зв'язок і будова речовини”. Слід відзначити, що вправи з даної платформи зручно використовувати на інтерактивних панелях. Вона містить цифрові книги, зошити, різноманітні анімації, ілюстрації, що значно розширюють інструментарій учителя хімії та роблять урок цікавим. На мій погляд, видовищні інтерактивні елементи та вбудовані ілюстрації, експерименти пробуджують у школярів інтерес до науки. Допомагають легше засвоювати матеріал, формують предметну компетентність учня.

Варто пам'ятати, що урок хімії для школяра має бути «не мукою, а відкриттям, успіхом досягнень» [3]. Адже саме за таких умов можливе формування особистості, активної та творчої, здатної до відкриття чогось нового. Таким чином, упровадження нестандартних інтерактивних форм роботи на уроках хімії у 7-11 класах сприяє розвитку комунікативних навичок у здобувачів освіти, умінь висловлювати та аргументувати власну думку, критично мислити, вести дискусію, переконувати співрозмовника.

Список використаної літератури

1. Дробишев Є.Ю. як зацікавити учнів на уроках хімії / Є.Ю. Дробишев. – Х.: Вид. група «Основа», 2006. – С.71-72.
2. Химинець В.В. Інноваційна освітня діяльність / В.В. Химинець. – Тернопіль: Мандрівець, 2010. – С.44-46.
3. Шарко В.Д. Сучасний урок: технологічний аспект: Посібник для вчителів і студентів / В.Д. Шарко. – К.: СПД Богданова А.М.. 2007. – С.161-163.